

Avfall Sør

STANDARD AVTALEVILKÅR FOR VAREKJØP

Kristiansand
kommune

Innholdsfortegnelse

1	Anvendelse	4
2	Leverandørens plikter og rettigheter	4
2.1	Kommunikasjon	4
2.2	Varenes egenskaper	4
2.3	Kvalitetssikring	4
2.4	Garanti	4
2.5	Ordrebekreftelse etter anrop innenfor rammeavtale	4
2.6	Leveringstid og – sted	5
2.7	Produktopplysning og opplæring	5
2.8	Leveringsklausuler	5
2.9	Underleverandører og andre medhjelpere	5
2.10	Overdragelse	6
2.11	Reklame	6
2.12	Taushetsplikt	6
2.13	Krav til lønns- og arbeidsvilkår	6
2.14	Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter	7
2.15	HMS	10
2.16	Forsikring	10
2.17	Returordning for emballasje	11
2.19	Mislighold og konsekvenser for senere konkurranser	11
3	Kundens plikter og rettigheter	11
3.1	Kundens medvirkning til oppfyllelse av avtalen	11
3.2	Taushetsplikt	11
3.3	Identifikasjon	11
3.4	Nye produkter	11
3.5	Avrop/bestilling	11
4	Pris og betaling	12
4.1	Pris	12
4.2	Regulering av pris	12
4.3	Utgifter og reiser	12
4.5	Fakturering	12
4.6	Betaling etter medgått tid (regningsarbeid)	13
4.7	Betalingsfrist	13
4.8	Eiendomsrettens overgang	13
5	Endringer	14
5.1	Adgang til å gjøre endringer	14

5.2	Særskilt om kommunesammenslåing	14
5.3	Konsekvenser av endringer	14
5.4	Fristforlengelse	14
5.4.1	Rett til fristforlengelse	14
5.4.2	Forhold utenfor partenes kontroll (Force Majeure)	14
5.4.3	Rett til oppfyllelse	14
5.4.4	Forespørsel	15
5.4.5	Opplysningsplikt om hindring	15
6	Mislighold	15
6.1	Mangel	15
6.1.1	Kundens undersøkelse etter levering	15
6.1.2	Tidspunkt for mangel	15
6.1.3	Reklamasjon	15
6.1.4	Sanksjoner ved mangler	15
6.2	Forsinkelse	16
6.2.1	Når forsinkelse foreligger - sanksjoner	16
6.2.2	Dagmulkt	16
6.3	Heving	16
6.4	Tilbakeholdsrett	17
6.5	Betalingsmislighold	17
7	Oppsigelse	17
8	Tvister og rettsvalg	17

1 Anvendelse

Disse standard avtalevilkårene gjelder mellom den enkelte kommune/sector/virksomhet (heretter kalt Kunden), og den part som påtar seg å levere varen(e) (heretter kalt Leverandøren).

De alminnelige bestemmelsene i lov om kjøp av 13. mai 1988 nr. 27 (kjøpsloven) kommer til anvendelse så langt ikke partenes avtale, eller disse standard avtalevilkår fastsetter avvikende bestemmelser.

2 Leverandørens plikter og rettigheter

2.1 Kommunikasjon

Leverandøren skal i god tid gjøre Kunden kjent med hva han behøver av opplysninger for å gjennomføre sitt oppdrag.

Leverandøren skal varsle Kunden hvis det oppstår behov for justeringer av oppdraget.

Varsel, krav og andre meldinger som skal gis etter avtalen, skal sendes til partenes representanter eller til avtalte adresser. Varsel skal gis skriftlig.

2.2 Varenes egenskaper

Leverandøren er ansvarlig for at hans ytelser er i samsvar med de krav til art, mengde, kvalitet, andre egenskaper og innpakning som følger av avtalen, jf. kjl. §§ 17 og 18.

Leverandøren plikter å følge de til enhver tid gjeldende lover, forskrifter og bransjenormer mv. som varen og/eller ytelsen er underlagt, samt å innhente og opprettholde alle nødvendige tillatelser.

2.3 Kvalitetssikring

Leverandøren skal ha et tilfredsstillende kvalitetssikringssystem som er tilpasset kjøpets art. Kunden har rett til å foreta kvalitetsrevisjoner hos Leverandøren og/eller eventuelle underleverandører. Leverandøren plikter å medvirke ved gjennomføringen.

2.4 Garanti

Dersom ikke annet er avtalt, gjelder to års garanti for de leverte varer. Garantitiden skal likevel ikke være kortere enn det som er vanlig for produktet ved løpende tilvirkning for alminnelige salg.

Leverandøren skal i garantitiden snarest mulig og for egen regning bytte ut defekte deler eller reparere varen slik at leveransen er uten feil og mangler. Garantien omfatter ikke feil som skyldes normal slitasje. Leverandøren må sannsynliggjøre at feilen/mangelen skyldes normal slitasje i garantitiden.

For deler som skiftes ut eller repareres, påtar Leverandøren seg tilsvarende garantiforpliktelse, regnet fra det tidspunkt reparasjonen eller utskiftingen er foretatt.

2.5 Ordrebekreftelse etter anrop innenfor rammeavtale

Leverandøren skal så snart som mulig, og senest innen fjorten dager etter mottakelse av Kundens bestilling, sende Kunden ordrebekreftelse. Dersom ordrebekreftelse ikke er mottatt innen nevnte frist, har Kunden rett til å kansellere bestillingen.

Dersom ordrebekreftelsen på noe punkt avviker fra bestillingen, skal dette uttrykkelig opplyses, og hvert avvikende punkt spesifiseres. Ved slike avvik fra bestillingen er avtale ikke å anse som inngått med mindre Kunden skriftlig godtar avvikene.

Hvis leveringstid og/eller -sted ikke er oppgitt i bestillingen, skal Leverandøren oppgi dette i sin ordrebekreftelse.

2.6 Leveringstid og -sted

Varen skal leveres til avtalt leveringstid og leveringssted.

Levering før avtalt leveringstid skjer for Leverandørens risiko og regning, med mindre Kunden skriftlig har samtykket til slik levering. Dersom leveringstid ikke er avtalt, eller angitt i bestillingen, skal levering skje innen rimelig tid etter at avtalen er inngått.

Dersom det er avtalt at Leverandøren skal utføre montasje, eller at det i forbindelse med levering skal foretas funksjonsprøver, anses levering først skjedd når montasjen eller prøvene er ferdig utført og Kunden skriftlig har bekreftet at varen er akseptert.

Dersom montasjen utføres etter en fast avtalt pris, omfatter denne alle utgifter som ikke er spesielt unntatt i avtalen, samt prøvedrift og idriftsettelse.

2.7 Produktopplysning og opplæring

Leverandøren skal uoppfordret levere produktblad og lignende på relevante varer til Kunden.

Leverandøren skal utføre hensiktsmessig brukeropplæring på egnet sted for å sikre en faglig og økonomisk riktig bruk av varene uten ekstra kostnad for Kunden.

2.8 Leveringsklausuler

Er leveringsklausul avtalt, skal den fortolkes i henhold til de ved avtalens inngåelse gjeldende INCOTERMS (Det Internasjonale Handelskammers transportklausuler).

Er ingen leveringsklausul avtalt, er levering fritt levert til avtalt leveringssted. (INCOTERMS DDP - Delivered Duty Paid). Risikoen går over på Kunden når varen er levert på leveringsstedet i samsvar med avtalen.

2.9 Underleverandører og andre medhjelpere

På anmodning fra Kunden plikter Leverandøren å opplyse om, og eventuelt hvilke, underleverandører han vil benytte til oppfyllelse av avtalen. Kunden har rett til å underkjenne valg av underleverandør dersom saklig grunn foreligger.

Leverandøren kan ikke ha mer enn to underleverandører i kjede under seg når Leverandøren skal utføre bygge- og anleggsarbeider i kontrakter som har en anslått verdi som er lik eller overstiger EØS-terskelverdi, jf. anskaffelsesforskriften § 8-13 (1) for anskaffelser etter anskaffelsesforskriften del II eller § 19-3 (1) for anskaffelser etter anskaffelsesforskriften del III. Dersom det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten, kan Kunden på forespørsel fra Leverandøren godta flere ledd.

I andre anskaffelser er antallet ledd i leverandørkjeden regulert i avtalen.

Leverandøren er ansvarlig for at alle underleverandører overholder bestemmelser i gjeldende arbeidsmiljølov med forskrifter, og at underleverandøren oppfyller kravene i punkt [2.12](#), [2.13](#) og [2.14](#), og eventuelle særskilte vilkår i avtalen. Forpliktelsene skal inntas i alle kontrakter med underleverandører.

2.10 Overdragelse

Leverandøren kan ikke overdra sine forpliktelser etter avtalen uten at Kunden har samtykket skriftlig på forhånd. Samtykke kan ikke nektes uten saklig grunn. Dette gjelder også dersom Leverandøren i avtaleperioden endrer eierskaps- og/eller organisasjonsstruktur, eller i tilfellet av fisjon/fusjon.

2.11 Reklame

Leverandøren må innhente skriftlig forhåndsgodkjennelse fra Kunden dersom Leverandøren ønsker å gi offentligheten informasjon om avtalen utover å oppgi leveransen som generell referanse.

Leverandøren kan ikke i noen sammenheng benytte Kundens kommunevåpen uten etter særskilt tillatelse.

2.12 Taushetsplikt

Leverandøren og hans ansatte og eventuelle underleverandører har taushetsplikt i henhold til bestemmelsene i lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker §§ 13 - 13f.

Opplysninger som fremkommer om Kunden eller ansatte hos Kunden sine forretningsmessige eller personlige forhold, kan kun gis til andre når dette er nødvendig for gjennomføringen av oppdraget. Det samme gjelder opplysninger som er nødvendige for senere drift og vedlikehold.

2.13 Krav til lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren er ansvarlig for at egne ansatte, ansatte hos underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i henhold til:

- Forskrift om allmenngjort tariffavtale.
- Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 der denne kommer til anvendelse. På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal lønns- og arbeidsvilkårene være i henhold til landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje. Med lønns- og arbeidsvilkår menes bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen.

Alle avtaler Leverandøren inngår som innebærer utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende forpliktelser.

Leverandøren er forpliktet til å fylle ut egenrapporteringsskjema som skal sendes til Kunden innen én måned etter kontrakten er signert, med mindre annet er avtalt.

Egenrapportering kan kreves flere ganger i løpet av kontraktperioden etter skriftlig forespørsel fra Kunden.

Kunden og eventuell ekstern kontrollør/rådgiver som mottar opplysningene, har taushetsplikt om opplysningene. Taushetsplikten gjelder ikke overfor off. myndighet som; Arbeidstilsynet, Skattemyndigheter, Politiet mv.

Leverandøren plikter på skriftlig forespørsel med en rimelig frist å dokumentere lønns- og arbeidsvilkårene for egne arbeidstakere, arbeidstakere hos eventuelle underleverandører (herunder innleide) som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten. Opplysningene skal dokumenteres ved blant annet kopi av arbeidsavtale, lønnsklipp, timelister og arbeidsgiverens bankutskrift. Dokumentasjonen skal være på personnivå og det skal fremgå hvem den gjelder.

Dokumentasjonen kan inkludere komplett liste med navn på egne og eventuelle underleverandørers ansatte som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, oversikt over allmenngjorte og/eller landsomfattende tariffavtaler som legges til grunn for den aktuelle bransjen og innsyn i leverandørens avtalte lønns- og arbeidsvilkår med eventuelle underleverandører.

Ved brudd på dokumentasjonsplikten har Kunden rett til å ilegge en dagbot som ikke skal være mindre enn kr 1500 per dag.

Hvis leverandør eller underleverandør får pålegg av Arbeidstilsynet som gjelder lønns- og arbeidsvilkår mv. på denne kontrakten, skal leverandøren uten ugrunnet opphold informere Kunden ved kopi av pålegget. Hvis leverandøren eller underleverandøren ikke utbedrer forholdene i pålegget innen Arbeidstilsynets frister, vil dette bli ansett som mislighold av kontrakten.

Ved brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv. skal leverandøren rette forholdet. Der bruddet har skjedd hos en underleverandør (herunder bemanningsselskaper) er rettingsplikten begrenset til krav som er fremmet skriftlig innen tre måneder etter lønnens forfallsdato, både for krav som følger av allmenngjort tariffavtale og landsomfattende tariffavtale. De vilkår og begrensninger som følger av lov om allmenngjøring av tariffavtaler mv. av 4. juni 1993 § 13 skal gjelde i begge disse tilfellene.

Kunden har rett til å holde tilbake et beløp tilsvarende ca. to ganger innsparingen for leverandøren. Tilbakeholdsretten opphører så snart retting etter foregående ledd er dokumentert.

Vesentlig mislighold av kravene til lønns- og arbeidsvilkår, herunder dokumentasjonsplikten, hos leverandøren kan påberopes av Kunden som grunnlag for heving, selv om leverandøren retter forholdene. Dersom bruddet har skjedd i underleverandørleddet (herunder bemanningsselskaper), kan Kunden kreve at leverandøren skifter ut underleverandører. Dette skal skje uten omkostninger for Kunden.

Leverandøren skal videre påse at alle innsatsfaktorer som brukes i forbindelse med leveranseoppdraget ikke er tilvirket av barn, under uverdige eller helsefarlige arbeidsforhold eller for øvrig i strid med ILO-kjernekonvensjonene.

ILO kjernekonvensjoner er tilgjengelig på lenken [ILO \(fn.no\)](https://www.fn.no)

2.14 Kontraktsvilkår for ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter

Hvis Leverandøren er omfattet av, eller i løpet av kontraktsperioden blir omfattet av [Åpenhetsloven](#), skal Leverandøren overholde punkt 1 – 4 i dette kontraktsvilkåret.

Kontraktsvilkåret bygger på FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter¹ med OECDs retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som metode². Aktsomhetsvurderinger er en internasjonalt anerkjent metode for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan virksomheter håndterer eventuell negativ påvirkning på arbeidstaker- og menneskerettigheter i egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Dersom Leverandøren bruker underleverandører for å oppfylle denne kontrakt, er Leverandøren forpliktet til å videreføre og bidra til etterlevelse av kravene i leverandørkjeden.

1. Overholdelse av internasjonale konvensjoner og arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland

Varene og tjenestene som leveres i denne kontrakt skal være fremstilt under forhold som er i overensstemmelse med kravene i konvensjonene og lovgivningen angitt nedenfor. Kravene gjelder i Leverandørens egen virksomhet og i leverandørkjeden og omfatter:

- ILOs kjernekonvensjoner om tvangsarbeid, barnearbeid, diskriminering, fagforeningsrettigheter og retten til kollektive forhandlinger: nr. 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 og 182³.
- Der hvor konvensjon 87 og 98 er begrenset ved nasjonal lov skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling.
- FNs barnekonvensjon, artikkel 32⁴.
- Arbeidsmiljølovgivningen i produksjonsland⁵. Av særlige relevante forhold fremheves 1) lønns- og arbeidstidsbestemmelser, 2) helse, miljø og sikkerhet, 3) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter, samt 4) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonal lovgivning omhandler samme tema, skal den høyeste standarden alltid gjelde.

2. Policies og rutiner for aktsomhetsvurderinger

For å sikre etterlevelse av kravene i punkt 1, samt for å forebygge og håndtere eventuelle avvik fra kravene, skal Leverandøren senest innen 6 måneder etter kontrakts start, ha policies og rutiner på plass for aktsomhetsvurdering. Det betyr at Leverandøren skal kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, og retter opp skade. I tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger skal interessenter, særlig berørte rettighetshavere, involveres. Alvorligst risiko, uavhengig av hvor i leverandørkjeden risikoen er, prioriteres først. Leverandørens aktsomhetsvurderinger skal omfatte:

- En eller flere offentlig tilgjengelige policies, vedtatt av styret. Innholdet skal som minimum omfatte en forpliktelse om å etterleve kravene i punkt 1, i egen virksomhet og i leverandørkjeden. En eller flere ansatte på ledelsesnivå skal ha ansvar for etterlevelse og rapportering om arbeidet med aktsomhetsvurderinger til styret. Leverandøren skal ha rutiner for formidling og regelmessig oppfølging av slik policy i egen virksomhet og i leverandørkjeden.
- Rutiner for å utføre regelmessige risikoanalyser i egen virksomhet, og i leverandørkjeden. Det innebærer å kartlegge og vurdere risiko for brudd på kravene i punkt 1.
- Rutinen(e) skal beskrive hvilke tiltak Leverandøren vil iverksette for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning og skade på mennesker, samfunn og miljø.

1 https://www.ohchr.org/documents/publications/GuidingprinciplesBusinesshr_eN.pdf

2 Kontraktsvilkåret er avgrenset til å omhandle menneske- og arbeidstakerrettigheter. OECD har utarbeidet en veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv. Denne omhandler også andre tema, som blant annet miljø, antikorrupsjon og forbrukerinteresser. Les mer om aktsomhetsvurderinger her: <https://www.responsiblebusiness.no/oecd-veileder-for-aktsomhetsvurderinger/>

3 <https://www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang-en/index.htm>

4 <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

5 Her menes alle produksjonsland i leverandørkjeden der utvinning og produksjon av råvare og/eller komponent/halvfabrikata og/eller ferdigvare, inklusive distribusjon og transport, skjer.

- Leverandøren skal redegjøre for rutiner for å overvåke at tiltakene blir gjennomført og har effekt.
- Leverandøren skal kunne vise til offentlig tilgjengelig informasjon om arbeidet med aktsomhetsvurderinger i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dette omfatter hvordan risiko for brudd på kravene i punkt 1, og eventuell skade i egen virksomhet og i leverandørkjeden er håndtert.
- Dersom Leverandøren har forårsaket, eller medvirket til skade, skal dette håndteres ved å sørge for eller samarbeide om å rette opp skaden og yte erstatning til skadelidende.

3. Kontraktsoppfølging

Leverandøren skal sikre at kravene i punkt 1 og 2 etterleves i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Dersom Leverandøren blir klar over forhold i strid med punkt 1 og 2 i leverandørkjeden, skal Leverandøren rapportere dette til Kunden uten ugrunnet opphold. Kunden kan kreve at etterlevelse dokumenteres ved en eller flere av følgende tiltak:

- Fremvise vedtatte policy og rutiner, jf. punkt 2.
- Fremvise en oversikt over produksjonsenheter i leverandørkjeden, inkludert kontaktopplysninger, for utvalgte produkter, og/eller komponenter og/eller råvarer. Kunden angir hvilke produkter og hvilken del av leverandørkjeden.
- Besvare egenrapportering senest seks uker etter utsendelse fra Kunden, med mindre Kunden har satt en annen frist.
- Fremvise gjennomført risikoanalyse, og rapportere om oppfølging og håndtering av funnene.
- Delta i oppfølgingssamtale(r) med Kunden, og eventuelt andre relevante interessenter.
- Fremvise rapport(er) relevant for kravene i punkt 1. Rapporten(e) skal komme fra uavhengig part.
- Kontroll og revisjon av kravene i punkt 1 og 2 hos Leverandøren.
- Kontroll og revisjon av kravene i punkt 1 og 2 i leverandørkjeden.

Kunden forbeholder seg retten til å dele revisjonsrapportene med andre offentlige virksomheter, som vil omfattes av taushetsplikten.

4. Sanksjoner

Ved brudd på punkt 1-3, eller om det foreligger mangler i dokumentasjonen, gjelder sanksjonsbestemmelser i hovedkontrakten med følgende tillegg og presiseringer. Kunden kan:

- Kreve retting: Leverandøren skal fremlegge en tiltaksplan for når og hvordan kontraktsbruddene skal rettes. Tiltakene skal være rimelige sett i forhold til bruddenes art og omfang. Tiltaksplanen skal fremlegges innen fire uker. Ved vesentlige kontraktsbrudd kan Kunden sette en kortere frist. Kunden skal godkjenne tiltaksplanen, og dokumentasjon av rettelser.

⁶ Tiltakene kan gjennomføres av oppdragsgiver, den oppdragsgiver bemyndiger eller av en offentlig enhet som oppdragsgiver samarbeider med.

- Iverksette midlertidig stans i hele eller deler av leveransen når Leverandøren ikke oppfyller kravet om å fremlegge tiltaksplan eller tiltaksplanen ikke blir overholdt. Under stans vil ikke erstatningskjøp som foretas hos annen leverandør anses som kontraktsbrudd.
- Kreve at Leverandøren bytter underleverandør ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt. Dette skal skje uten kostnad for Kunden.

Heve kontrakten: Ved vesentlige kontraktsbrudd, gjentakende alvorlige brudd eller hvis tiltaksplanen ikke blir overholdt.

2.15 HMS

Leverandøren er ansvarlig for å ivareta nødvendige tiltak for helse-, miljø- og sikkerhet innen egen organisasjon og under arbeidet hos Kunden. Leverandøren skal følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølov med tilhørende forskrifter. Leverandøren plikter å ha et internkontrollsystem i henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (av 6. desember 1996 nr. 1127), og skal på forespørsel kunne dokumentere denne.

Med mindre annet er avtalt, skal kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i avtaleoppfølgingen foregå på norsk. Leverandøren skal sørge for at arbeidstakerne han og eventuelle underleverandører benytter kan kommunisere på en slik måte at manglende kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

For å unngå at det skjer ulykker fordi ikke alle forstår informasjonen som blir gitt, skal minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Dersom flere utfører oppdrag sammen, skal vedkommende i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Alle på en byggeplass skal forstå plan og rutiner for helse, miljø og sikkerhet, bruksanvisninger for verktøy og arbeidsutstyr, varselskilt mv., og gis sikkerhetsopplæring. Informasjonsmaterialet skal foreligge på det språk vedkommende forstår såfremt arbeidstakeren ikke forstår informasjonen på norsk eller engelsk.

Ved brudd på HMS-pliktene har Kunden rett til å stanse arbeidene i den utstrekning Kunden anser det nødvendig. Vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, som ikke blir rettet innen en rimelig frist, kan påberopes av Kunden som grunnlag for heving etter punkt [6.3](#) eller utskiftning av underleverandør. Flere og gjentatte brudd kan samlet anses som vesentlig mislighold.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

2.16 Forsikring

Leverandøren plikter å ha ansvarsforsikring. Forsikringen skal dekke erstatningsansvar innenfor de beløpsgrenser som er avtalt. Dersom beløpsgrenser ikke er avtalt, plikter Leverandøren å tegne ansvarsforsikring som er dekkende i forhold til de skader som kan oppstå med utgangspunkt i oppdragets omfang og art. Forsikringen skal opprettholdes inntil eventuelt erstatningsansvar er bortfalt.

På anmodning fra Kunden skal Leverandøren fremlegge forsikringsbevis for Kundens kontroll. Kundens kontroll fratar ikke Leverandøren risikoen for at forsikringen er dekkende.

2.17 Returordning for emballasje

Norsk leverandør (produsent eller importør) skal, dersom det benyttes emballasje, være medlem i en returordning, eller oppfylle forpliktelsen gjennom egen returordning med egen ordning for sluttbehandling, hvor emballasjen blir tatt hånd om på en miljømessig forsvarlig måte (Grønt punkt Norge AS eller tilsvarende returordning). Norsk leverandør har en selvstendig plikt til å opprettholde medlemskapet i hele avtaleperioden.

2.18 Innrapportering til Sentralskattekontoret for utenlandssaker

Kontrakt gitt til utenlandsk leverandør eller underleverandør, og alle arbeidstakere på slik kontrakt, skal rapportere til Sentralskattekontoret for utenlandssaker i henhold til ligningsloven § 5-6. Leverandøren er ansvarlig for at slik rapportering skjer i hele kontraktkjeden. Leverandøren skal på forespørsel dokumentere at rapporteringsplikten er oppfylt ved kopi av innmeldingsskjema eller kvittering fra altinn.no.

Eventuelt ansvar for skatter eller avgifter, gebyrer eller tvangsmulkt ilagt Leverandøren som følge av at han ikke har overholdt sine forpliktelser etter dette punkt, er Leverandørens ansvar.

2.19 Mislighold og konsekvenser for senere konkurranser

Brudd på bestemmelsene i punkt [2.13](#), [2.14](#) og [2.17](#) vil nedtegnes og kan få betydning for senere konkurranser enten i kvalifikasjons- eller tildelingsfasen i samsvar med regelverket om offentlige anskaffelser.

3 Kundens plikter og rettigheter

3.1 Kundens medvirkning til oppfyllelse av avtalen

Kunden skal yte slik medvirkning som det er rimelig å vente av ham for at Leverandøren skal kunne oppfylle kjøpet, og overta varen ved å hente eller motta den.

Dersom Kunden ikke kan hente eller motta varen til avtalt tid, skal han uten ugrunnet opphold varsle Leverandøren med beskjed om hvordan Leverandøren skal forholde seg. Leverandøren plikter å dra omsorg for varen frem til levering kan finne sted. Kunden skal betale for varen som opprinnelig avtalt, og erstatte Leverandøren de merkostnader han påføres som følge av endret leveringstid i den utstrekning disse anses rimelige.

Varsel, krav og andre meldinger som skal gis etter avtalen, skal sendes til partenens representanter eller til avtalte adresser. Varsel skal gis skriftlig.

3.2 Taushetsplikt

Kunden har taushetsplikt slik denne er definert i punkt [2.12](#).

3.3 Identifikasjon

Kunden svarer fullt ut for sine ansatte og andre medhjelpere som han benytter for å gjennomføre sine oppgaver etter avtalen.

3.4 Nye produkter

Ved rammeavtaler forbeholder Kunden seg retten til å prøve ut nye produkter i avtaleperioden, også fra andre leverandører dersom dette anses nødvendig og/eller hensiktsmessig.

3.5 Avrop/bestilling

Avrop kan gjøres av alle som Kunden har gitt fullmakt til å gjøre avrop.

Bestillinger som sendes i e-handel er foretatt av personer som har bestillerfullmakt.

Dersom Leverandøren er usikker på om en person har fullmakt til å gjøre avrop, plikter han å undersøke med Kunden. Dersom avrop er gjort av en person uten fullmakt til å gjøre avrop, og Leverandøren skjønte eller burde ha skjönt at slik fullmakt manglet, skal avropet annulleres slik at Kunden blir stilt som om avropet ikke var skjedd. For slike forhold bærer Leverandøren alle kostnader.

4 Pris og betaling

4.1 Pris

Prisene for varene og eventuelle sideforpliktelser fastsettes i avtalen. Prisene er oppgitt eks. mva. og med valuta i norske kroner. Dersom det ikke er avtalt fastpris, skal oppdraget honoreres etter medgått tid.

4.2 Regulering av pris

Prisendringer kan skje i samsvar med endring i offentlig regulerte avgifter. Melding om slike prisendringer skal gis til Kunden så tidlig som mulig før ikrafttredelse, med henvisning til den offentlige avgiften det gjelder, samt tidspunkt for når prisregulering trer i kraft.

Prisendring som skyldes andre forhold enn endringer i offentlige avgifter kan finne sted etter utløp av første avtaleår. Dokumentasjon fra Leverandøren, hans underleverandører eller produsenter, om årsak til prisendring skal vedlegges. Prisendringen varsles med minst 60 dagers varsel, og trer først i kraft når Kunden har godkjent endringen.

Ved endring av valutakurser ut over +/- 5 %, kan partene forlange forhandlinger om justering av prisene for den valutaavhengige andel av prisgrunnlaget. Leverandøren skal oppgi hvilken valuta og valutadato tilbudet er basert på. Det er kun den valutautsatte delen av prisen som skal justeres.

Dersom Leverandøren har periodevise eller varige tilbud, og prisene i slike tilfeller er lavere enn prisene i avtalen, skal alltid den laveste pris gjelde. Alle enheter som omfattes av avtalen skal uoppfordret faktureres etter laveste pris.

Kunden har innsynsrett i Leverandørens kalkyler og regnskaper for å kontrollere at vilkårene i avtalen blir fulgt. Denne adgangen omfatter også kontrakter og dokumentasjon i underliggende ledd. Eventuell kontroll vil bli gjennomført av intern eller ekstern revisor.

4.3 Utgifter og reiser

Prisen inkluderer Leverandørens nødvendige utgifter i forbindelse med leveransen. Tilsvarende gjelder Leverandørens utgifter til deltakelse på møter og befaringer som er nødvendige for å gjennomføre oppdraget.

Leverandørens utgifter og reisetid for lokale reiser er inkludert i prisen. Utgifter i forbindelse med øvrige reiser, pålagt eller forhåndsavtalt med Kunden, dekkes etter statens reiseregulativ. Reisetid for pålagte reiser godtgjøres etter avtalt timesats, begrenset til 8 timer pr. døgn.

4.5 Fakturering

Leverandøren plikter å tilby elektroniske fakturaer i Elektronisk handelsformat (EHF) fra dato for avtaleinngåelse. Den elektroniske fakturaadressen finnes i det nasjonale adresseregisteret Elma. Som Leverandør må det inngås en egen avtale med et aksesspunkt.

På alle fakturaer skal det være oppgitt avtalenummer, ordrenummer, bestillende enhet, bestiller og andre referanser som måtte være avtalt, og det skal klart angis hva beløpet gjelder. Fakturaene skal være tydelige og lesbare. Det skal sendes en faktura pr. ordre.

Kunden har rett til å returnere fakturaer som ikke tilfredsstiller disse kravene. Gebyr og andre former for tillegg aksepteres ikke. Kunden kan gjøre fradrag i mottatt faktura for forskuddsbetaling, omtvistet eller utilstrekkelig dokumentert beløp. Så snart Leverandøren har gitt tilfredsstillende forklaring eller dokumentasjon på eventuelle mangler ved faktura, skal beløpet betales innen 30 dager etter utløp av kalendermåned.

Leverandøren skal innen 90 dager etter at Kunden har akseptert utførelsen av tjenesten, sende slutfaktura. Slutfaktura skal dekke alle Leverandørens krav under avtalen. Krav som ikke er tatt med i slutfakturaen, kan ikke senere gjøres gjeldende.

4.6 Betaling etter medgått tid (regningsarbeid)

Regningsarbeid skal drives rasjonelt og forsvarlig.

Timepris for regningsarbeid skal fastsettes i avtalen. Er timepris ikke avtalt, skal gjengs pris for angjeldende type tjeneste legges til grunn.

Leverandøren skal på forespørsel fra Kunden gi et skriftlig estimat over betaling, utlegg og utgifter. Han skal uten ugrunnet opphold varsle Kunden hvis det er grunn til å anta at estimatet vil bli vesentlig overskredet, og alltid ved overskridelse over 10 %. Kunden skal uten ugrunnet opphold ta stilling til varselet. Overskridelser som ikke er varslet til Kunden, gir ikke grunnlag for krav om økt betaling.

Leverandøren kan kreve fortløpende betaling for det regningsarbeidet som er utført i løpet av en kalendermåned. Betaling skjer på grunnlag av faktura og de spesifiserte oppgavene som sendes etter punkt [4.5](#).

Dersom Kunden mener at de spesifiserte oppgavene ikke stemmer med det som faktisk er utført, må han sende skriftlig varsel til Leverandøren innen 30 dager etter at han mottok dem. Varsler ikke Kunden innen fristen, legges oppgavene til grunn for oppgjøret. Dette gjelder ikke dersom oppgavene er uriktige som følge av grov uaktsomhet hos Leverandøren, eller dersom Kunden ikke forstod eller burde forstå at de spesifiserte oppgavene ikke stemmer med det som faktisk er utført.

Kunden er ikke avskåret fra senere å påberope seg at de totale kostnadene ved regningsarbeidet er blitt unødvendig høye på grunn av urasjonell drift eller annet uforsvarlig forhold.

Utgifter Leverandøren har hatt, kan bare kreves refundert dersom det er skrevet inn i avtaledokumentet.

4.7 Betalingsfrist

Betalingsfrist er fri leveringsmåned + 30 dager fra oppgitt fakturadato på korrekt faktura. Betaling innebærer ingen godkjenning av leveransen. Forskudd vil ikke bli utbetalt.

4.8 Eiendomsrettens overgang

Varen blir Kundens eiendom fra og med tidspunktet for korrekt betaling.

Gjelder anskaffelsen programvare, får Kunden fra samme tidspunkt en evigvarende bruksrett til programvaren og tilhørende dokumentasjon.

5 Endringer

5.1 Adgang til å gjøre endringer

Kunden kan pålegge Leverandøren endringer hva gjelder kvalitet og/eller kvantitet, herunder endrede leveringsfrister, såfremt endringen ikke er å anse som vesentlig etter anskaffelsesforskriften § 11-2 (forskriften del II) eller § 28-2 (forskriften del III).

Endringen må ligge innenfor Leverandørens fagområde, stå i sammenheng med det avtalen omfatter, og ikke være urimelig tyngende for ham å utføre.

Pålegg om endring skal fremsettes skriftlig. Det skal fremgå av pålegget at det er en endring og hva endringen går ut på. Leverandøren skal varsle Kunden uten ugrunnet opphold dersom han vil påberope seg at endringsordren ligger utenfor det han er forpliktet til i henhold til avtalen.

5.2 Særsilt om kommunesammenslåing

Dersom Kunden blir del av en annen kommuneenhet, skal Kunden ha rett til å overføre kontrakten til den nye kommuneenheten uten vesentlige endringer i avtalevilkårene, eller si den opp etter punkt 7. Overføring kan medføre endringer som nevnt i punkt 5.1. Slik overføring kan ikke skje dersom det vil innebære en endring i konflikt med anskaffelsesforskriften § 11-2 (forskriften del II) eller § 28-2 (forskriften del III).

Senest tre måneder før den nye enheten etableres, skal Kunden varsle Leverandøren om kontrakten skal overføres eller sies opp.

Dersom Kunden unnlater å sende varsel innen fristen, vil kontrakten gjelde til tre måneder etter at Kunden har varslet om kontrakten skal overføres eller sies opp.

5.3 Konsekvenser av endringer

Leverandøren skal godskrives for det merarbeid han har ved iverksettelsen av slike endringer, samt for andre direkte kostnader han påføres, i samsvar med det kostnads- og fortjenestenivå som den opprinnelige kjøpesummen er basert på.

Dersom endringer medfører besparelser for Leverandøren, skal disse trekkes fra kjøpesummen på tilsvarende måte.

Hvis partene er uenige om det beløp som skal godskrives eller fratrekkes kjøpesummen som følge av slike endringer, skal Leverandøren likevel iverksette endringen uten å avvente den endelige løsningen av tvisten.

5.4 Fristforlengelse

5.4.1 Rett til fristforlengelse

En part har rett til fristforlengelse dersom han blir forsinket som følge av hindring som kan henføres til forhold motparten har risikoen for, så som endringer, manglende medvirkning m.m.

5.4.2 Forhold utenfor partenes kontroll (Force Majeure)

En part har rett til fristforlengelse dersom han godtgjør at fremdriften hindres av forhold utenfor hans kontroll, så som overenskomstbestemmelser, streik, lockout eller offentlige forbud eller påbud.

5.4.3 Rett til oppfyllelse

Ved forsinkelse kan kunden fastholde kjøpet og kreve oppfyllelse. Dette gjelder ikke om det foreligger en hindring som Leverandøren ikke kan overvinne, eller for så vidt oppfyllelse vil

medføre så stor ulempe eller kostnad for Leverandøren at det står i vesentlig misforhold til Kundens interesse i at selgeren oppfyller.

Faller vanskene bort innen rimelig tid, kan Kunden kreve oppfyllelse når ikke dette etter den tid som er gått, vil være vesentlig mer tyngende eller få en annen karakter enn Leverandøren kunne forutse eller det for øvrig vil være urimelig å kreve oppfyllelse.

5.4.4 Forespørsel

Dersom Leverandøren spør om Kunden tross forsinkelsen vil motta levering, eller underretter Kunden om at han vil levere innen en angitt tid, men Kunden ikke svarer innen rimelig tid etter at han har fått meldingen, kan han ikke heve om oppfyllelse skjer innen den tid som er angitt.

5.4.5 Opplysningsplikt om hindring

Hindres Leverandøren å oppfylle kjøpet til rett tid, skal han gi Kunden melding om hindringen og dens virkning på muligheten for å oppfylle. Får Kunden ikke slik melding innen rimelig tid etter at Leverandøren fikk eller burde fått kjennskap til hindringen, kan Kunden kreve erstattet tap som kunne vært unngått om han hadde fått meldingen i tide.

6 Mislighold

6.1 Mangel

Varen har mangel dersom den ikke er i samsvar med kravene i punkt [2.2](#). For rettsmangler gjelder kjøpsloven § 41.

6.1.1 Kundens undersøkelse etter levering

Etter levering skal Kunden så snart han etter forholdene har rimelig anledning til det, undersøke varen slik god skikk tilsier. For øvrig gjelder kjøpsloven § 31.

6.1.2 Tidspunkt for mangel

Ved bedømmelse av om varen har mangel, skal det tidspunktet da risikoen går over på Kunden legges til grunn, selv om mangelen først viser seg senere. For øvrig gjelder kjøpsloven § 21.

6.1.3 Reklamasjon

Kunden taper sin rett til å gjøre en mangel gjeldende dersom han ikke innen rimelig tid etter at han oppdaget eller burde ha oppdaget den, gir Leverandøren melding som angir hva slags mangel det gjelder.

For utskiftede eller reparerte deler løper en tilsvarende ny reklamasjonsfrist regnet fra tidspunktet da utskiftningen eller reparasjonen ble foretatt. For øvrig gjelder kjøpsloven §§ 32 og 33

6.1.4 Sanksjoner ved mangler

Dersom det foreligger en mangel, kan Kunden kreve retting, omlevering, prisavslag, heving og erstatning samt holde kjøpesummen tilbake, jf. bestemmelsene i kjøpsloven §§ 34 til 42. Retten til erstatning faller ikke bort ved at Kunden gjør gjeldende andre krav eller ved at disse ikke kan gjøres gjeldende.

Gjelder avtalen en ting som skal tilvirkes særskilt for Kunden etter hans oppgaver eller ønsker, og kan Leverandøren derfor ikke uten vesentlig tap disponere varen på annen måte, kan Kunden bare heve dersom forsinkelsen medfører at hans formål med kjøpet blir vesentlig forfeilet. Dette gjelder ikke ved internasjonale kjøp.

Kunden kan kreve erstatning etter kjøpsloven § 40 for det tap han lider som følge av mangel ved varen.

6.2 Forsinkelse

6.2.1 Når forsinkelse foreligger - sanksjoner

Dersom varen ikke blir levert på avtalt leveringssted, eller blir levert for sent, og dette ikke skyldes Leverandøren eller forhold på hans side, kan Kunden kreve dagmulkt, jf. punkt [6.2.2](#), oppfyllelse, heving og erstatning, jf. kjøpsloven §§ 23 til 29, samt holde kjøpesummen tilbake etter kjøpsloven § 42. Det samme gjelder hvis det før leveringstidspunktet er klart at forsinket levering vil finne sted. Kundens rett til erstatning faller ikke bort ved at han gjør gjeldende andre krav, eller ved at disse ikke kan gjøres gjeldende.

Dersom Leverandøren ikke i tide oppfyller sine plikter ellers etter kjøpet, gjelder bestemmelsene om forsinkelse tilsvarende så langt de passer, med unntak av punkt [6.2.2](#) og kjøpsloven § 25 (2) og (3).

6.2.2 Dagmulkt

Ved forsinkelse beregnes dagmulkt automatisk fra første dag.

Leverandøren skal betale dagmulkt etter de satser som er angitt i avtalen. Dersom annet ikke er avtalt, er dagmulkten 1,5 % av den totale avtalesum, eksklusive merverdiavgift, minimum kr 1 000,- pr. virkedag. Leverandørens samlede dagmulktsansvar er begrenset til 15 % av den forsinkede del av leveransen.

Ved rammeavtale vil dagmulktens størrelse beregnes til 0,5 % av verdien av den forsinkede del av leveransen pr. virkedag forsinkelsen varer, oppad begrenset til 15 % av totalsummen til den forsinkede del av leveransen.

Dagmulkten slutter å løpe når det som skal utføres innen tidsfristen er utført. Ansvarsbegrensningen gjelder ikke dersom forsinkelsen har sin årsak i forsett eller grov uaktsomhet hos Leverandøren eller noen han svarer for.

Når forsinkelsen har vart så lenge at maksimalt dagmulktbeløp er nådd, foreligger det vesentlig avtalebrudd som gir Kunden rett til å heve avtalen.

Dagmulkt skal ikke være til hinder for at Kunden i tillegg krever erstatning etter kjøpsloven § 40 for å få dekket tap som viser seg å bli større enn det som dekkes av dagmulkten. Betalt dagmulkt skal gå til fradrag i erstatningen i den utstrekning den gjelder samme forhold.

6.3 Heving

En part har rett til å heve avtalen dersom den annen part vesentlig misligholder sine forpliktelser, eller det er klart at slikt mislighold vil inntre. Før heving skjer, skal det gis en rimelig frist til å rette forholdet.

Dersom Leverandørens virksomhet åpnes for gjeldsforhandlinger, akkord eller konkurs, eller hvis annen form for kreditorstyring gjør seg gjeldende, har Kunden rett til å heve avtalen med øyeblikkelig virkning. Det samme gjelder dersom Leverandørens godkjenning for levering av varene opphører.

Vesentlig mislighold av bestemmelsene i punkt [2.13](#) kan påberopes av Kunden som grunnlag for heving, selv om Leverandøren retter forholdene.

For heving ved mangler eller forsinkelser, gjelder henholdsvis punkt [6.1.4](#) jf. kjøpsloven § 39, og/eller punkt [6.2.1](#) jf. kjøpsloven §§ 25 eller 26.

6.4 Tilbakeholdsrett

For Kundens tilbakeholdsrett, kontraktsbrudd ved del av tingen, og levering etter hvert gjelder kjøpsloven §§ 42 – 44.

Er et erstatningskrav omtvistet, kan tilbakeholdsrett eller motregning ikke finne sted dersom Leverandøren stiller betryggende sikkerhet i form av en selvskyldnerkausjon fra bank eller annen finansinstitusjon. Som betryggende sikkerhet regnes også erklæring fra forsikringsselskap om at den påståtte skade er dekket av forsikringen.

Dersom det er avtalt at Leverandøren skal stille bankgaranti, plikter ikke Kunden å foreta utbetalinger før han har mottatt slik garanti.

Dersom Leverandøren ikke overholder bestemmelsene i punkt [2.13](#), gjelder tilbakeholdsrett etter punkt [2.13](#) sjette ledd.

For øvrig plikter Kunden å betale uomtvistede krav innen de avtalte tidsfrister.

6.5 Betalingsmislighold

Ved forsinket betaling kan Leverandøren kreve forsinkelsesrente i henhold til den til enhver tid gjeldende lov om renter ved forsinket betaling. Renteberegning aksepteres ikke dersom for sen innbetaling fra Kunden skyldes mangelfull leveranse eller uoverensstemmende dokumentasjon, pakkseddel, følgebrev, faktura etc. fra Leverandøren, eller mangler ved leveransen.

Dersom Leverandøren benytter seg av factoringavtale, skal dette opplyses i tilbudet. Leverandøren er forpliktet til å informere factoringsselskapet om at de inngåtte betingelser er gjeldende.

Dersom Kunden ikke betaler eller oppfyller sine øvrige plikter etter avtalen, og dette ikke beror på Leverandøren eller forhold på hans side, kan Leverandøren kreve oppfyllelse, heving og erstatning etter kapittel VII i kjøpsloven.

7 Oppsigelse

Begge parter kan si opp avtalen med tre måneders skriftlig varsel dersom det foreligger saklig grunn.

Dersom Kunden blir del av en annen kommuneenhet, gjelder punkt [5.2](#).

8 Tvister og rettsvalg

Enhver tvist mellom partene om avtaleforholdet som ikke løses i minnelighet avgjøres ved ordinær rettergang. Vernetting er Kristiansand tingrett. Ved løsning av tvister skal norsk rett legges til grunn.